

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 25/1996 vp

Hallituksen esitys Slovenian kanssa tehdyn Eurooppa-sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunta on 3 päivänä joulukuuta 1996 lähettänyt ulkoasiainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 234/1996 vp.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Luxemburgissa 10 päivänä kesäkuuta 1996 allekirjoitetun Eurooppa-sopimuksen Euroopan yhteisöjen ja niiden Euroopan unionina toimivien jäsenvaltioiden sekä Slovenian tasavalan välisestä assosioinnista.

Eurooppa-sopimus kattaa vapaakaupan ohella poliittisen vuoropuhelun Slovenian ja Euroopan unionin välillä. Sopimus sisältää määräyksiä muun muassa työvoiman liikkuvuudesta, yritysten perustamisesta, palvelujen kaupasta, maksuista ja pääomista.

Johtavana periaatteena on pyrkimys Slovenian lainsäädännön yhdenmukaistamiseen Euroopan yhteisöjen säännösten kanssa. Tavoitteena on siten parantaa asteittain Slovenian liittymisvalmiuksia Euroopan unioniin.

Sopimuksen poliittisena tavoitteena on luoda asianmukaiset puitteet osapuolten väliselle vuoropuhelulle. Sopimuksella on jonkin verran myös kauppapoliittisia vaikutuksia, koska Eurooppa-sopimus on aikaisempia osapuolten välisiä sopimuksia kattavampi. Sopimuksen myötä voidaan olettaa taloudellisen yhteistyön ja kaupan Slovenian kanssa lisääntyvän. Yleisten asiain neuvostossa on 25.11.1996 hyväksytty nyt käsiteltävänä olevan Eurooppa-sopimuksen muutospöytäkirja, jolla pyritään mm. yhdenmukaistamaan alkuperäsääntöjä.

Slovenian Eurooppa-sopimus on luonteeltaan jaetun toimivallan sopimus, eli sen määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltion ja osittain yhteisön toimivaltaan. Suomi hyväksyy siten omalta osaltaan sopimuksen hallitusmuodon 33 §:n ja valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n mukaisesti. Sopimuksen määräykset assosiointineuvoston perus-

tamisesta, tehtävistä ja toimivallasta kuuluvat hallituksen käsityksen mukaan lainsäädännön alaan.

Eduskunnan perustuslakivaliokunta on Viron Eurooppa-sopimusta koskevassa lausunnossa (PeVL 20/1995 vp) todennut, että assosiointineuvoston päätösvalta antaa verraten vähäisen mahdollisuuden siihen, että assosiointineuvosto päättäisi jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvista, valtiosääntömme kannalta lainsäädännön alaan kuuluvista seikoista. Eduskunnan hyväksymän perustuslakivaliokunnan kannanoton mukaisesti Viron Eurooppa-sopimuksen voimaansaattamislakiehdotus voitiin käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Koska Slovenian Eurooppa-sopimus vastaa institutionaalisilta puitteiltaan ja assosiointineuvoston toimi- ja päätösvaltan osalta Viron Eurooppa-sopimusta, hallituksen käsityksen mukaan Slovenian kanssa tehtyyn sopimukseen sovellettaisiin tavallista lainsäätämisyjärjestystä.

Valiokunnan kannanotot

Eurooppa-sopimuksella perustettava Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Slovenian välinen assosiointi luo puitteet osapuolten väliselle vuoropuhelulle ja poliittisten suhteiden kehittämiseksi. Sopimuksen puitteissa pyritään lähentämään Slovenian liittymisvalmiuksia unioniin.

Valiokunnan käsityksen mukaan sopimus luo entistä paremmat monenväliset institutionaaliset puitteet suhteiden kehittämiseksi Euroopan unionin ja Slovenian välille. Samalla valiokunta toteaa, että sopimus ei rajoita Suomen ja Slovenian välisten kahdenvälisen poliittisten suhteiden merkitystä, vaan se täydentää niitä. Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä pyrkimystä Slovenian liittymisvalmiuksien kehittämiseksi maan pyrkimässä unionin jäseneksi.

Sopimuksella ei ole merkittäviä kauppapoliittisia vaikutuksia Suomen osalta. Valiokunta katsoo, että Eurooppa-sopimuksella tapahtuva aikaisempien unionin ja Slovenian välisten sopimusten laajentaminen on omiaan edistämään osapuolten välistä kauppaa. Valiokunta katsoo lisäksi, että marraskuussa 1996 tehty Slovenian Eurooppa-sopimuksen muutospöytäkirja, jolla yhdenmukaistetaan muun muassa alkuperäsääntöksiä osapuolten välillä, on omiaan vaikuttamaan myönteisesti osapuolten välisiin sopimussuhteisiin. Sopimuksella täydennetään jo aikaisemmin solmittujen Eurooppa-sopimusten sarjaa. Ulkoasiainvaliokunta pitää Slovenian sopimusta tärkeänä osana Euroopan unionin Keski-Euroopan strategiaa. Valiokunta katsoo, että Slovenian sopimus saattaa Slovenian samalle viivalle muiden Eurooppa-sopimuksen solmineiden ja EU-jäsenyyttä hakeneiden maiden kanssa.

Säätämisyjärjestyksen osalta ulkoasiainvaliokunta viittaa perustuslakivaliokunnan Viron Eurooppa-sopimuksesta antamaan lausuntoon (PeVL 20/1995 vp), jonka mukaan eduskunnan suostumus Eurooppa-sopimuksen hyväksymiseen on tarpeen ja että sopimuksen voimaansaattamislakiehdotus voidaan käsitellä johtolauseensa mukaisesti tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä. Valtioapäiväjärjestyksen 4 a lu-

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Markus Aaltonen /sd, varapuheenjohtaja Eva Biaudet /r, jäsenet Satu Hassi /vihr, Esko Helle /vas, Sinikka Hurskainen /sd, Kauko Juhantalo /kesk, Ilkka

vun säännösten tarjoamiin vaikuttamismahdollisuuksiin viitaten valiokunta edellyttää,

että valtioneuvosto jäsenvaltion toimivaltaan kuuluvissa lainsäädäntökysymyksissä huolehtii EU:n neuvostossa siitä, ettei assosiointineuvostossa päätetä tällaisista asioista ennen kuin niiden järjestämiseen kansallisin lainsäädäntötoimin on ollut kohtuullisesti aikaa.

Edellä esitetyn perusteella valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että Eduskunta hyväksyisi Luxemburgissa 10 päivänä kesäkuuta 1996 Euroopan yhteisöjen ja niiden Euroopan unionina toimivien jäsenvaltioiden sekä Slovenian tasavallan välisestä assosioinnista tehdyn Eurooppa-sopimuksen määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Kanerva /kok, Antero Kekkonen /sd, Kimmo Kiljunen /sd, Martti Tiuri /kok, Erkki Tuomioja /sd, Jarmo Wahlström /vas ja Ben Zyskowitz /kok.